

časopis vlčat a světlušek



# Světýlko

únor 2012 • ročník 14

vlček a světýlko

## Ekolog

Rukodělka

## motýlci

Závod vlčat a světlušek

# Hmyzožravci



Podívej se na situace z cestičky světlušek a stezky včít a rozhodni, kde se postavy chovají dobře, kde špatně a vysvětli, proč to tak je.



# Co je dobré a



LUCINKA VZALA KLACEK A POMOHLA CHAMTÍKOVI Z VODY.







# co špatné ?

VŠECHNA ZVÍŘATA VYCHUTNÁVALA KLIDU PŘÍMĚŘÍ. NAJEDNOU ZAŠUSTILO KŘOVÍ A U ŘEKY SE OBJEVIL ŠÉR-CHÁN S KOŘISTÍ.





# Cesta časem

## 100 let českého skautingu

„Co dělá stroj času?“ zeptala se Chobotnička Syslíka.

„Musím to vyčistit, lezu mi v tom nějaký brouci,“ sdělil Syslík, „Chrobáka jsem tam viděl.“

„Jestli to funguje, tak to mohl být pan Havel, co byl prezidentem. Po válce skautoval a měl takovou přezdvíčku.“

„Ale stejně je to rozbitý. Nejdřív to šlo silně, pak jako když utne, dlouho nic, pak zase chvíli silně a zase přerušení,“ stěžoval si Syslík.

„Ono to bude asi tím,“ rozumbra- dovala Chobotnička, „že to tak opravdu bylo. Mezi lety 1945 až 1990 nebyl skauting zakázaný jen asi 9 let. Tady jsem ti přinesla časopisy z té doby: Junák a Vpřed. První řídil spisovatel Novák a druhý spisovatel Foglar.“

„Foglar? Rychlé šípky? Stínadla, Jan Tleskač a hlavolam?“ jásal Syslík. „To máme všechno doma.“



„To máte vy, ale ze škol a knihoven to po roce 1948 všechno muselo pryč. Komunistům, co tu vládli, se to nelíbilo. A ti dva skautští redaktoři zase museli pryč z těch časopisů.“



„To byla škoda, ne?“

„To byla. Časopisy se sloučily, pak přejmenovaly, a když už u nás nebyl skauting, ale Pionýrská organizace úplně pro všechny, změnily se úplně.“



„Jo, to říkal táta, že se pionýři scházeli v každé třídě, že tam chodili skoro všichni a moc je to nebavilo. Oni tak byli vlastně po škole. A kluci si doma v kůlně, aby nikdo neviděl, prohlíželi Rychlé šípky, četli další Foglarovy knihy a plnili bobříky.“

„Nejen kluci,“ odporovala Chobotnička. „Tuhle jsem něco potřebovala a našla jsem babiččinu košili, která měla na rukávu třináct knoflíků, každý jiný. Chápeš to? Třináct různých knoflíků!“

„To bylo třináct bobříků podle Hochů od Bobří řeky,“ věděl Syslík.

„Ano, pan Foglar čili Jestřáb svými příběhy ovlivňoval lidi už od roku 1938, kdy Rychlé šípky začaly. Napsal i Přístav volá, Boj o první místo, Tábor smůly, Chata v Jezerní kotlině, Tajemná Řásnovka a ryze

skautské Pod junáckou vlajkou a Devadesátka pokračuje. Byl také natočen film.“

„A nezapomeň na Záhadu hlavolamu, Stínadla se bouří a Záhadu velkého Vonta,“ přidával Syslík.

„A moje babička měla přezdvíčku Podkova,“ kdoví proč vyhrkla Chobotnička.

„V roce 1968 se zase začalo skautovat, ale když v srpnu přijely sovětské, polské a maďarské tanky, museli se rychle vyškolit noví vedoucí. Čekalo se, že brzy bude zase šmytec,“ koukal Syslík do stroje času. „A byl.“

„Co to je sovětské?“ zeptala se Chobotnička.

„Ruské,“ informoval Syslík

„Spousta skautů přestala dělat, ale některé oddíly dál pracovaly jako turistické, přírodovědné nebo branné a tak přežily dalších dvacet let.“

„A tak ten tvůj stroj času opravdu ukazuje správně,“ podotkla Chobotnička.





**Druhé kolo soutěže motivovalo Jednadesátku z Bma k oprášení dvou starých vlčáckých písniček – Džungle ztichla a Vlčácká.**

Nácvik nebyl jednoduchý – doby, kdy se v domácnostech každý den zpívalo při praní peří, už jsou dávno pryč a občasný zpěv u táboráku to už nezachrání. Ale když se seženou dvě kytary a ještě harmonika, a při hraní se zapojilo i jedno z vlčátek, přece jen se to dalo poslouchat...



1. oddíl Fryčovice



To s besedou o skautské historii to bylo jednodušší. Během vánoční schůzky jsme zavzpomínali na tábory koncem šedesátých let i na tábory v letech devadesátých, ze starých oddílových kronik si přečetli zápisy táborů v letech čtyřicátých. Také jsme si ve starých dobových novinách přečetli něco z dávné historie naší vlasti, to ostatně provádíme každoročně v době kolem našich státních svátků. A nemohli jsme zakončit jinak než vzpomínkou na zemřelého prvního prezidenta České republiky Václava Havla.

## soutěž

## „Pod rudou vlajkou“

### Zadání třetího kola



- V soutěžním období s oddílem společně přečtete jednu ze skautských knížek J. Foglara či J. Nováka. Jako knížka se bude počítat i přečtení komiksu Rychlé šípy.
- Úkol je splněn, když vedoucí uvede do emailu název knížky, která byla přečtena. Splnění úkolu je možné hlásit až do 31. 5. 2012.
- Sežňte podpisy co nejvíce členů vašeho střediska (max. 100). Snažte se mít podpisy na jednom listu papíru, ten si můžete poté zarámovat, nebo schovat do kroniky.
- Úkol je splněn, pokud vedoucí pošle do 10. 3. 2012 fotografii listu s podpisy a údaj o počtu podpisů.

- Najděte alespoň dvě známé české skautské osobnosti a informace k nim. Nacvičte se šestkou divadlo ze života vybrané osobnosti a zahrajte ho jiné šestce či oddílu.
- Úkol je splněn, pokud vedoucí napíše, jaké osobnosti si oddíl vybral, a do 10. 3. 2012 zašle alespoň dvě fotografie z realizace divadla.







# Ekolog

Ochrana přírody je velmi důležité téma, všichni přece chceme žít v čistém a nezničeném životním prostředí. Každý by proto měl znát největší hrozby a snažit se přírodu kolem sebe chránit. Ty se do toho můžeš pustit díky vlčku/světýlku ekolog!

## Chráněné rostliny a živočichové

Na stránce se nám rozutíkali chránění živočichové a vítr rozfoukal chráněné rostliny. Pomůžeš nám je spojit se správnými názvy? Rostliny navíc správně vybarvi.



zmijsa obecná

veverka obecná

čolek horský

leknín bílý

puštík bělavý

rys ostrovid

bledule jarní

jedle bělokorá

koniklec luční

hvozdík lesní

vraní oko čtyřlísté

upolín nejvyšší

mravenec lesní







ještěrka zelená  
sněženka podsněžník  
rosnatka okrouhlolistá

vstavač mužský

netopýr ušatý

datel obecný

bobr evropský

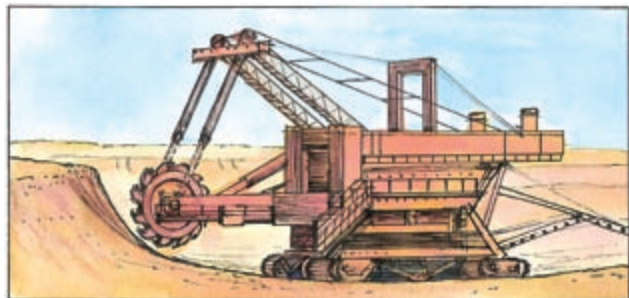




# Životní prostředí

Životní prostředí je vše kolem nás, co na nás nějak působí. Patří sem tedy ovzduší, voda, horniny, půda, nejrůznější organismy, i člověk. Samozřejmě tvým životním prostředím je i tvůj pokoj, byt, klubovna, škola, ...

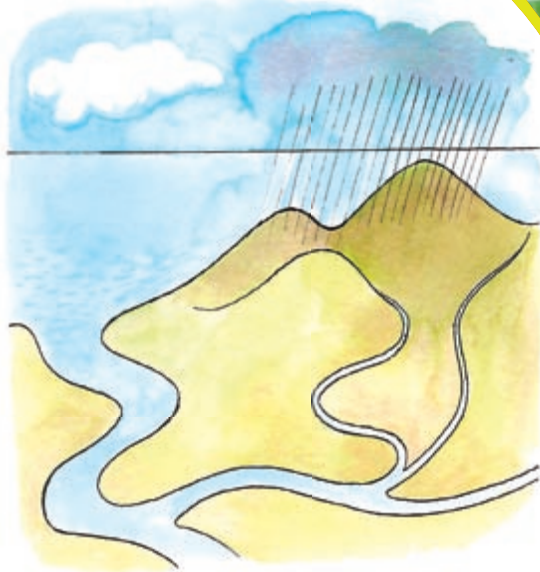
**Vyber z obrázků ty, které záporně ovlivňují prostředí pro život, a řekni, proč jsou tyto činnosti špatné a proč je člověk přesto, že to ví, dělá.**



# Koloběh vody

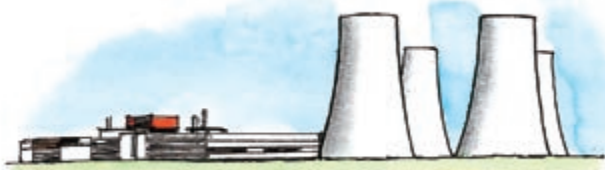
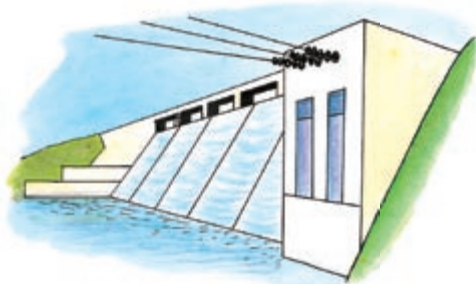
Někteří z vás již vědí, že voda se na Zemi nebere stále nová, ale koluje. Na Zemi najdeme vodu povrchovou (slaná a sladká) a podzemní. Koloběh vody si zjednodušeně vysvětlíme s počátkem v moři, kde je dostatek vody. Sluníčko vodu ohřívá a ta se začne vypařovat a stoupá vzhůru. V atmosféře se díky nižší teplotě přemění na mraky. Mraky putují po obloze, dokud na nějakém místě nezačne pršet či sněžit. Déšť či sníh tedy vrátí vodu z oblohy zpátky na zemi. Voda se buď vsaje do půdy a steče do podzemní vody, nebo steče do nějakého potůčku. Z potůčku se stává potok, z něj pak říčka, ta se vlívá do řeky, která se vlévá opět do moře.

**Domaluj do obrázku šipky, kudy voda v koloběhu putuje.**



# Získávání energie

Lidé dnes dokážou získávat energii mnoha způsoby. Některé jsou k životnímu prostředí šetrnější než jiné a do určité míry je mohou nahradit. Poznáš z obrázků elektráren, z čeho energii získávají? Dokážeš říci, který zdroj energie je šetrný k životnímu prostředí?





# Pozdrav

## Pozdrav vlčat a pozdrav světlušek

Pozdrav patří mezi skautské symboly. Používá se jako způsob, kterým se vzdává úcta např. při vztyčování státní vlajky, někteří ho používají i jako slavnostnější pozdrav mezi sebou.

Při pozdravu se zvedne pravá ruka dlaní před sebe. Palec, který překrývá prsteníček a malíček, symbolizuje, že silnější chrání slabšího. Spojením prstů vzniká kruh, který představuje přátelství skatů a skautek celého světa.

Světlušky se zdraví dvěma vztyčenými prsty, vlčata se zdraví dvěma vztyčenými a roztaženými prsty. Vlčatům i světluškám vztyčené prsty připomínají dva body slibu.

Vlčatům navíc roztažené prsty připomínají, že vlče má mít vždy nastražené uši, aby poslouchalo Akélu, bylo vždy ve střehu a nikdy se nebálo říci si o radu.

**Vyber si, kterým pozdravem zdravíš právě ty!  
Spoj jednotlivé části pozdravu s jeho významem.**

**Silnější chrání slabšího**

**Dva body slibu**

**Nastražené uši**

**Přátelství**



**Vyber, která z ilustrací skautského pozdravu levou rukou, je správně.**



**Vyber, při kterých příležitostech použiješ skautský pozdrav. Jak pozdravíš v ostatních situacích?**



# Syslík

## a předsevzeťi

nebudu neme-  
hlo, nemotora a nekňuba.  
Tohle tam bylo určitě. Však jsi  
viděla, že se už vejdu  
pod gauč."

"Vidíš, jak si vzpomínáš.  
Nebylo tam něco o  
zvřátkách? O venčení  
psa třeba nebo krmení  
kanára?"

"To sotva, psa nemáme  
a kocour Tonda se venčí  
sám. A kanár nám loni  
ulítl ze strachu před  
Tondou."

"A o pomoci v domác-  
nosti, utírání nádobí  
nebo tak něco?"

"Nádobí nemýju ani  
neutírám, máme myčku.  
A ani do ní nesmím  
nádobí dávat, abych  
něco nerozbil. Ale  
vzpomínám si, že mám

vynášet odpadky. A víš co? Teď  
musíš chvíli počkat, já to udělám  
hned, jinak zapomenu."

Když potom vracel prázdný koš  
na místo pod kuchyňskou linkou,  
nějak to nešlo.

"Něco tu překáží," sehnul se.  
"A hele, zápisník! Kde se tady  
vzal?"

"Ukaž," řekla Chobotnička.  
"Opravdu tu máš seznam před-  
sevzeťi a opravdu je dlouhý.  
To si nemůžeš ani pamatovat,  
natož plnit."

"Vid?" usmál se bolestně Syslík.  
"Tak ten seznam proškrtej, nech  
tam pro letošek tak dvě, tři. Ale  
tohle tam nech určitě," ukázala  
Chobotnička na větu:

> Budu si své věci uklízet  
a dávat stále na jedno místo,  
abych je pak nehledal. <

U Syslu zazvonil zvonek, a  
když paní Syslová otevřela,  
stála za dveřmi Chobotnička  
a spustila: „Dobrý den. Může  
jít Syslík ven?"

„Může, ale jestli půjde, se  
musíš zeptat sama. On je  
dneska nějaký nesvůj.“

Chobotnička te-  
dy nakoukla  
do pokoje, ve  
kterém byla  
ze Syslíka vidět  
pouze spodní  
půle. Tu druhou měl  
hluboce zasunutou pod  
kanape.

„Copak můžu, když  
nemůžu?“ řekla Syslí-  
kova neviditelná část.

„A proč?“ divila se  
Chobotnička.

„Vždyť víš, že jsme  
si na Želvičkách říkali,

abychom si zkontrolovali plnění  
svých novoročních předsevzeťi.“

„A to pod tím gaučem medituješ?  
To si tam svá předsevzeťi  
přeříkáváš?“ vrtěla Chobotnička  
hlavou.

„Nic si nepřeříkávám, protože  
nemám co,“ vysoukal se  
Syslík ven. „Já jich měl tolik,  
že si je nepamatuju. Abych je  
nezapomněl, napsal jsem si jejich  
dlouhý seznam do zápisníku, co  
jsem dostal od Ježíška. Byl nověj,  
hezkej, koženěj.“

„Ježíšek?“

„Ne, ty chobotnice posměvavá,  
ten zápisník přece. A ten teď  
nemůžu najít.“

„Ale já vůbec nejsem posmě-  
vavá, já jsem naopak velmi  
vstřícná. Já si také dala  
předsevzeťi, a to, že budu  
lidem pomáhat. Teď pomůžu  
tobě.“

PROČ  
TU MÁŠ DVACETKRÁT  
NAPSÁNO „KAŽDÝ ROK SI BUDU  
DÁVAT JEN JEDNO  
PŘEDSEVZEŤI“?



„Jak?“ nechápal Syslík, „já už kvůli  
tomu zápisníku dokonce štíral  
smetákem za vanou.“

„Nepomohu ti hledat zápisník,“  
zavrtěla Chobotnička culíky,  
„pomohu ti vzpomínat, co sis  
předsevzal.“

„Tak jo,“ souhlasil Syslík. Když  
pak paní Syslová přinesla oběma  
dětem do pokojíčku kakao a  
bábovku, vzpomněl si: „Myslím,  
že jsem si předsevzal, že nebudu  
jíst moc sladkého.“

„To já taky,“ řekla Chobotnička, „a  
dodržuješ to?“

„Skoro,“ řekl Syslík plnou pusou.

„Tak dál. Určitě tam také bylo, že  
nebudeš zlobit Chobotničku.“

„To teda nebylo, protože já tě  
nezlobím nikdy. Ale myslím, že  
tam bylo něco o denním cvičení.“

„A cvičíš?“

„Jo, to cvičím, zrovna minulý  
úterý, protože já nechci být a



# Závod vlčat a světlušek

„Schopnost řešit problémové situace“ je další oblastí závodů vlčat a světlušek. Pokus se zvládnout dnešní obrázkový kvíz. Svá řešení si na schůzce ukažte a s Akélou či Velkou světluškou zkontrolujte.

1

**Vyber, kam se dovoláš následujícími čísly, propoj vždy telefonní číslo s ilustrací:**



150

155

158

2

**Vyber špatné řešení nočního návratu domů temnou uličkou z ilustrace**



a)

b)



c)



3

**Jakou odpověď použiješ na nabídku od cizího člověka?**

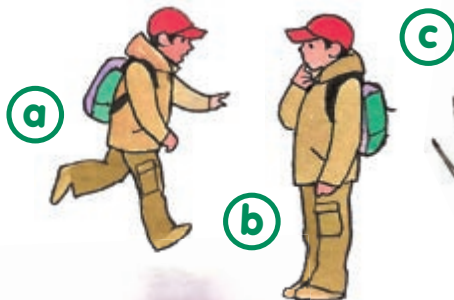
„Když půjdeš se mnou, dám ti ještě lepší auták“

- a) „Super, jdeme.“
- b) „Nikam nejdu!“ (a utečeš pryč)
- c) „S cizími lidmi, bych nikam chodit neměl, ale ten auták je skvělejší, je to daleko?“



4

Co uděláš, když se ztratíš na výpravě a nevíš, kde jsi?



5

Potkáš na ulici opilce, který se potácí směrem k tobě, co uděláš?

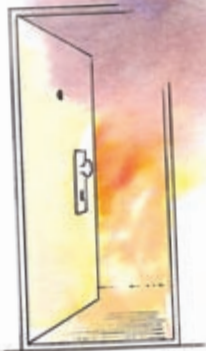
- Velkým obloukem se mu vyhneš.
- Půjdeš klidně dál, motá se a tak je neškodný.
- Obrátíš se a půjdeš jinudy.



6

Přicházíš domů, po otevření dveří se na tebe vyvalí kouř a vidíš plameny, co uděláš?

- Rychle otevřeš co nejvíce oken, aby kouř odfoukl.
- Rychle běžíš k sousedům pro pomoc nebo sám mobilem voláš 150.
- Běžíš do koupelny pro vodu a začínáš hasit.



7

Na vycházce do přírody tě zastihne silná bouřka, co uděláš?


8

Tvého mladšího sourozence napadlo zastrčit drát do zásuvky, dostal ránu od elektřiny. Vyber, co všechno je třeba správně udělat.

- zavoláš rychle pomoc: rodiče, sousedy nebo 155
- pokud má sourozenec stále v ruce drát, který probíjí, odstrčíš ho rychle něčím, co nevede, el. proud (plast, dřevo)
- pomůžeš sourozenci vytáhnout drát ze zásuvky





JEN CO , VYRAZILI  A  Z . MĚLI  
 TĚPLÉ  A , PROTOŽE  A  BYLY  
 ZAPADANÉ . „TO JE ONO,“  SE , „TAKHLE  
 SE NÁM BUDE DOBRĚ STOBVAT!“ A HNED ZA **1**  NĚM  
 UVIDĚLI .. ALE ZVLÁŠTNÍ!!! „TO JE DIVNĚ,“  
 ŘEKLA  „ŽE BY ?“ „ DÁVNO “   
 SE  „JDEME!“ A  S  VYRAZILI PO .  
 TY NEJPRVE VEDLY ZA , PAK NĪZKÝM   
 PŘES , PO  PŘES , KOLEM  A POŘÁD  
 DÁL A DÁL ZA . „UŽ NEMŮŽU,“ VZDYCHLA  
. V TOM  VE  NĚCO ! „ALE TO JE PŘECE  
 ! TAK TAKHLE JE TO S TĚMI !“ A NEŽ  
 SE  VRÁTIL , POSTAVILI  A  U JEHO   
, KTERÝ VYPADAL JAKO  S . „AŤ SE   
 TAKY ZAPOTÍ,“  SE  S  S ...





KDE SE BEROU RAMPOUCHY? CO JSOU  
VLASTNĚ ZAČ? SAMY TI TO PROZRADÍ...  
...A PRAVÍTKO TI POMŮŽE!!!



## LISTY A PLODY

Před Mauglím dnes stojí nelehký úkol. Musí určit názvy stromů podle listů a větvíček na obrázku. Ke každému listu či větvíčce pak zbývá ještě správně přiřadit plod, který na stromě roste. Dokážete to taky?



## OSLAVA

Velká světluška měla narozeniny, a tak jí každá ze světlušek vyrobila a zabalila malý dáreček. Poznáš, které světlušky přinesly jaký dárek?





## MAUGLÍ V NOČNÍ DŽUNGLI

Mauglí se jednou večer zatoulal do neznámé části džungle. Zatímco se jeho seonijská vlčí smečka ukládala ke spánku, na krajinu se snesla černá tma. Z té tmy Mauglího sledovaly různé zvířecí oči. Poznáš, které z očí kterému zvířátku patří a které ze zvířat na obrázku rozhodně není v džungli doma?



inzerce

## PRO SVĚTLUŠKY A VLČATA

Stežky



**Nové stežky pro světlušky a vlčata** - snazší a jednodušší příprava programu pro jejich vedoucí. Stežky obsahují shrnutí toho, co by naši nejmenší v daném období měli umět a znát, aby z nich vyrostli správní skauti a skautky.

obchod.skout.cz



# Spotřeba vody

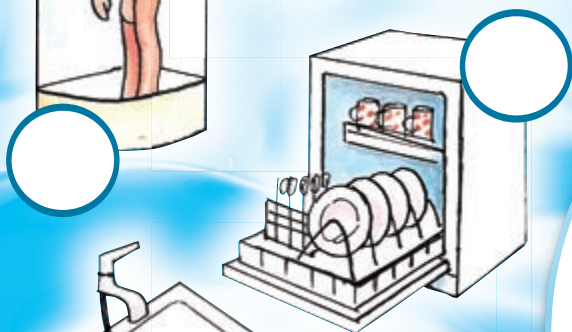


Voda je velmi cenná tekutina. V některých zemích je vody tak málo, že její získání patří mezi nejnáročnější a mnohdy neúspěšné úkoly běžného dne. V naší zemi je vody dostatek, přesto je třeba s ní šetřit, třeba proto, že její úprava, aby byla pitná, vyžaduje mnoho energie, a tu pak musí tvoji rodiče za vodu zaplatit.

Pokus se odhadnout, kolik litrů je potřeba na běžné činnosti. Počítej v litrech na jednu dospělou osobu. Pokus se přiřadit správné množství vody ke všem obrázkům, stačí vždy napsat příslušné písmeno. Správné odpovědi najdeš na jiné stránce.



- A. 3-10 litrů
- B. 100-200 litrů
- C. 30-60 litrů
- D. 7-20 litrů
- E. 30-90 litrů
- F. 3 litry
- G. 200-300 litrů
- H. 2-3 litry
- I. 5-7 litrů



**Úkol do další schůzky**

Zjisti, kolik vody doma spotřebuješ na mytí rukou a kolik na čištění zubů během jednoho dne. Dej si vždy na dno umyvadla hrnec, vodu po vypnutí vodu přelij do odměrky a údaj zaznamenej do svého zápisníku.

Pokus se také změřit, kolik vody spotřebuješ na umytí stejného množství nádobí s napuštěným dřezem a pod tekoucí vodou, a množství porovnej s údajem spotřeby vody z návodu k vaší myčce (pokud ji doma máte), nebo s orientačním údajem z naší tabulky.



Kolik ušetříš  
při nákupu  
s JUNKartou?

TEPLICE

1

Domovenka	30 Kč
Číslo oddílu	12 Kč
Příšalka krojová	99 Kč
Skautský opasek	345 Kč
Spacák Husky Magnum	1890 Kč
Doldy Pumori TR 65L	3599 Kč
Asolo Elios GV	2930 Kč
<b>BĚŽNÁ CENA</b>	<b>8905 Kč</b>
<b>CENA S 5% SLEVOU</b>	<b>8460 Kč</b>
<b>CENA S 10% SLEVOU</b>	<b>8015 Kč</b>

Zákaznická karta



www.junshop.cz



**Zeptej se na číslo střediskové JUNKarty  
a získej slevu až 10%  
na veškerý sortiment.**

**Volání v rámci STS ZDARMA  
tel.: 773 294 840**

Prodejna: Haškova 7, Praha 7, obchod@junshop.cz

## IVANČENA 2012

**NEZAPOMEŇ!  
DUBEN TU BUDE  
ZA MOMENT!**

SOBOTA  
21.4.  
2012



**PŘIDEJ SE I TY  
KE STOVKÁM VLČAT A SVĚTLUŠEK,  
KTERÍ PŘINESOU SVŮJ KÁMEN K MOHYLE  
NA POČEST SKAUTŮ, KTERÍ POLOŽILI  
ŽIVOT NA KONCI DRUHÉ SVĚTOVÉ  
VÁLKY!**

**MRKNI NA [www.2012.ivancena.cz](http://www.2012.ivancena.cz)  
NEBO [www.ivancena.cz](http://www.ivancena.cz)!**





# HMYZOŽRAVCI

Hmyzožravci jsou drobní savci, jejichž velikost nepřesahuje 20 cm. Mají protáhlou lebku a 26–48 špičatých a drobných zoubků. Orientují se díky čichu a hmatu. Někteří hmyzožravci mají výborný sluch. Jejich zrak je slabý, souvisí s jejich nočním životem. Živí se bezobratlými živočichy a drobnými obratlovci.

**Poznáš podle popisů a obrázků tři nejznámější hmyzožravce a přiřadíš jim správná jména?**

Obyvatel Čech, Slezska a části Moravy má světlou hlavu, na které můžeme od čenichu k očím pozorovat tmavohnědou kresbu, která má tvar písmene V. Na bocích má hnědou, řídkou a hrubou srst a na bříše je jeho srst světlá s hnědou skvrnou. Na tomto hmyzožravci si na první pohled všimneme 7–8 tisíc ostnů. Ty jsou dlouhé, pruhované, pravidelně uspořádané dozadu, jakoby učesané.



**Krtek obecný**  
**Ježek západní**

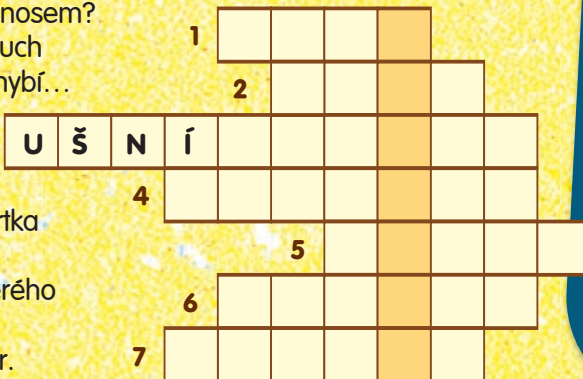
Tento hmyzožravec má válcovité tělo s krátkými končetinami a krátkým ocasem. Má černou barvu, občas se objeví i bílý albín. Jeho přední končetiny mají lopatovitou dlaň. Jeho kůže je velmi silná. Sluch má dobrý i přes to, že mu chybějí ušní boltce. Neslouží mu zrak, jeho malá očka se ukrývají v sametové srsti.

**Rejssek obecný**

Další zástupce hmyzožravců je jedním z nejběžnějších drobných savců ČR. Jeho srst je hnědě zbarvena, na hřbetě je tmavší než na bříše. Ušní boltce má skryté v srsti. Je to typický obyvatel lesa, který se snadno přizpůsobí měnícím se podmínkám. V ČR ho potkáme všude – od nížin po vrcholky hor.

**Vylušti tajenku a řekni, kdo a proč takovou věc dělá.**

- Nejslabší smysl hmyzožravců, související s tím, že jsou to noční tvorové.
- Co krtek osahává nosem?
- Krtek má dobrý sluch i přes to, že mu chybí...
- Ježek tím má pokrytou srst.
- Barva srsti rejska.
- Druhé jméno krčka (druhé jméno).
- Hmyzožravec, kterého potkáme od nížin až po vrcholky hor.



**VÍŠ, NA CO MÁ KRTEK NOS?**

Většina zvířat používá nos na čichání. Krtek se ale díky nosu v podzemí orientuje. Jeho nos je totiž citlivý hmatový orgán, na jehož konci jsou malé bulky, kterými krtek kontroluje okolí. Proto se nemusí obávat, že se poraní o ostré horniny. Nosem krtek „osahává“ povrch svých tunelů a nory.



## Říká se o nich

O hmyzožravcích se říkají různé věci, některé však nejsou pravdivé. Doplni zvířátko, kterého se věta týká, a na konec připiš, zda je to pravda. V křížovkách a šifrách najdeš správná řešení a další informace.

funí a dupe v křoví.

nám na zahrádce vytváří  
vyvýšeniny půdy.

nosí na zádech jablčka.

hrcvop an ádálku  
unílh a ylenut  
ířovt ketrk is  
ežotorp íjakinzv  
yduřp énešývyv  
ykčepok

J	e	ž	e	k	f	u	n
u	d	e	n	e	l	a	í
p	e	.	N	e	m	á	n
p	z	i	ř	p	o	t	a
ú	s	o	b	e	n	á	ch
.	a	l	d	i	d	o	.

J	h	o	u	j	v	á	ú	s
e	i	u	k	e	y	l	z	t
ž	n	b	s	n	v	ř	e	a
e	a	y	a	e	s	v	ž	t
k	a	a	m	z	a	h	ú	n
n	k	a	d	n	č	n	m	a
e	č	n	á	á	b	i	u	b
n	í	i	r	m	o	j	m	o
o	l	h	e	ý	e	ř	é	d
s	b	r	s	m	s	c	r	l
ř	a	u	k	i	o	ř	e	i
n	j	š	e	p	t	m	t	n
a	ch	k	ž	a	o	o	k	á
z	e	y	e	ch	r	v	i	ch
á	d	.	J	y	p	o	c	.

## Slavní hmyzožravci

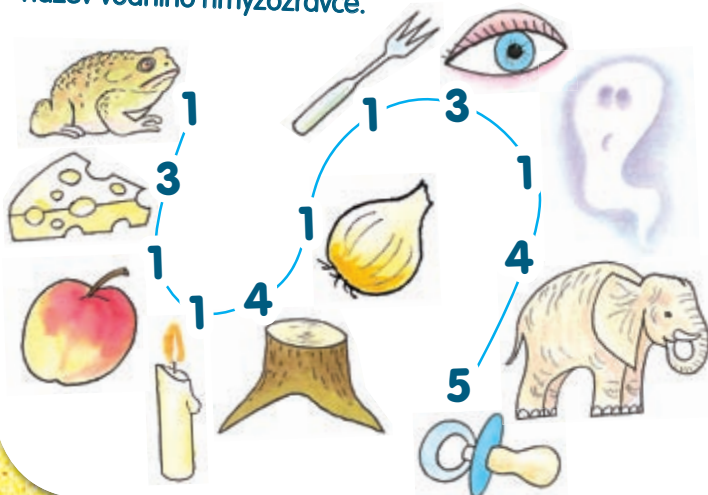


Někteří autoři si propůjčili hmyzožravce do svých děl. Zkus s pomocí rodičů najít jméno autorů a knih, ve které se slavní hmyzožravci objevují. Se šestkou si vzpomeňte na nějaké příběhy z knížek.

## Vodní živočich

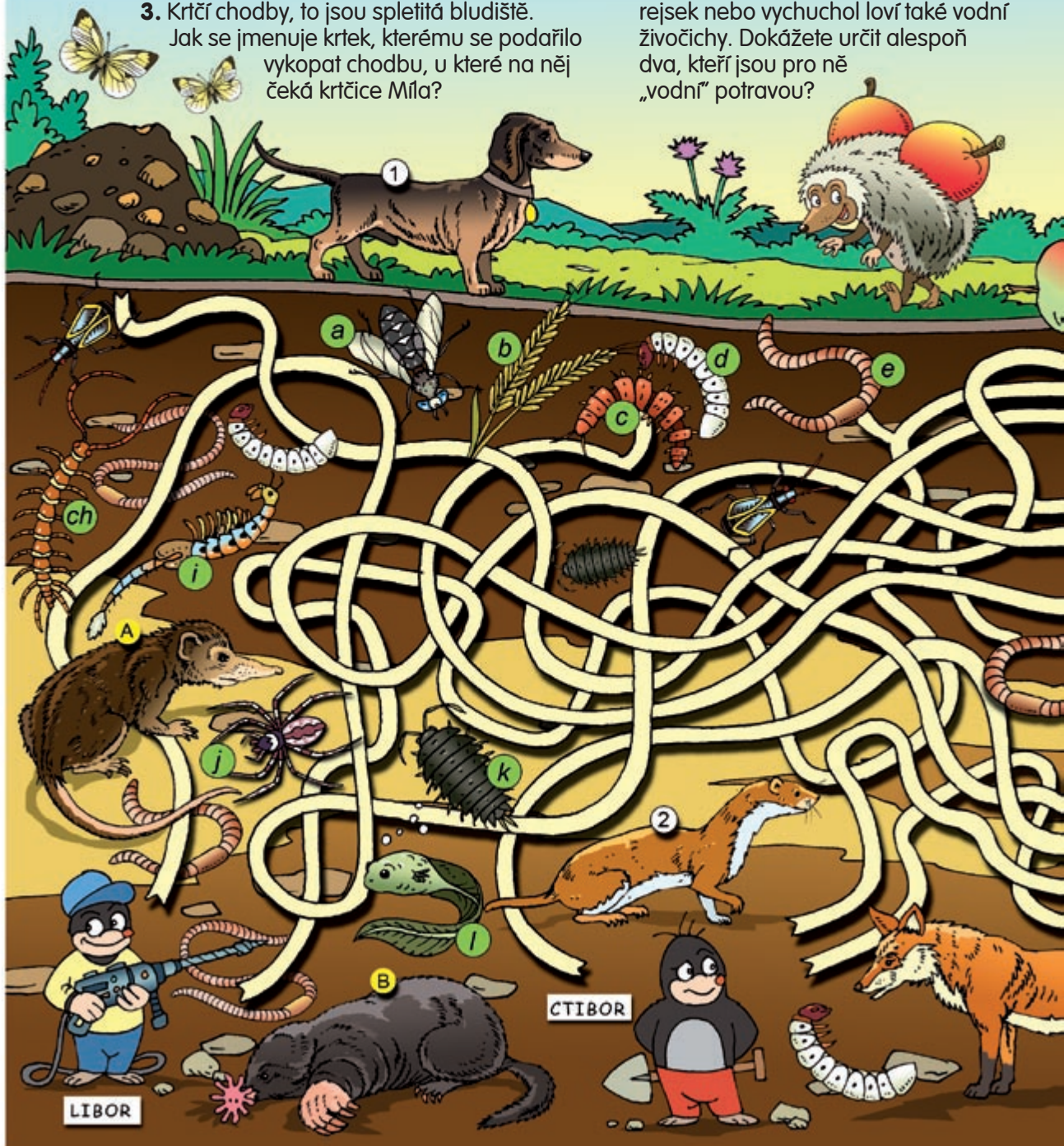
Méně známý, ale největší, hmyzožravec je přizpůsobený k životu poblíž vod. Tělo má pokryté hustou, jemnou srstí, která je kožními žlázami udržována mastná. Ve vodě tento živočich připomíná stříbrnou kouli. Jeho hřbet je černý až stříbrný, břicho má světlé.

Víš, o které zvíře se jedná? Poradí ti tajenka. Z každého obrázku vypiš písmenko podle čísla u obrázku a dostaneš název vodního hmyzožravce.





1. Mezi naše nejznámější hmyzožravce patří krtek, ježek a rejsek. Pod kterými písmeny je na obrázku najdete?
2. Mezi další hmyzožravce patří rejsec vodní, bělobubka bělobřichá, zvláštní krtek hvězdonosý, štětinátec, a vychuchol, který má nos podobný chobotu. Najdete i tahle zvířátka?
3. Krčičí chodby, to jsou spleťtá bludiště. Jak se jmenuje krtek, kterému se podařilo vykopat chodbu, u které na něj čeká krčice Míla?
4. Potrava hmyzožravců je na obrázku označena písmeny malé abecedy. Zkuste k nim přiřadit správná jména.
5. Které z označených objektů k obvyklému jídelníčku hmyzožravců určitě nepatří?
6. Vodní druhy hmyzožravců, jako např. rejsek nebo vychuchol loví také vodní živočichy. Dokážete určit alespoň dva, kteří jsou pro ně „vodní“ potravou?









# DRUŽINA ČOLKŮ









# Motýlci

Budeš potřebovat: drátek (např. vázací), slupovací barvy na sklo, kleštičky, špejle, lepidlo, eurodesky, modelovací hmota (např. fimo, samoschnoucí...) nebo chlupaté drátky.



**1.** Ustříhni si kousek drátu.

**2.** Vytvaruj si křídlo, konce zatoč (s pomocí kleští).



**4.** Drátek polož na eurofólii a začni vybarvovat barvami na sklo tak, aby se barva dotýkala drátku.

**3.** Křídlo si vytvaruj do tvaru zamýšleného křídla.



**5.** Nejprve jednu barvu, pak druhou. Na jednoho motýla potřebuješ čtyři křídla. Křídla nechej zaschnout alespoň 24 h.





**6.** Křídla pomocí přečnívajících drátků smotej dohromady.



**7.** Tělo můžeš vyrobit z chlupatých drátků a s křídly slepit lepidlem.



**8.** Tělo motýla můžeš také vyrobit z modelovací hmoty. Nejprve vyválejí váleček.



**Správné odpovědi ze strany 16**

A.	3-10 litrů
B.	100-200 litrů
C.	30-60 litrů
D.	7-20 litrů
E.	30-90 litrů
F.	3 litry
G.	200-300 litrů
H.	2-3 litry
I.	5-7 litrů

**10.** Nalep tykadla a dozdob.

**9.** Vytvaruj hlavu a tělo.



**11.** Zespodu si udělej dírku na špejli.



**12.** Ze stran udělej dírky na křídla. Hmotu nechej zaschnout nebo ji zapeč.



**13.** Slep motýla dohromady.



**14.** Varianta připevnění špejle na motýlka s tělíčkem z drátu.



## Světýlko

únor 2012 (14, č. 3)  
 Vychází 5x ročně. Praha 10.2.2012  
 Vydává Tiskové a distribuční centrum  
 Junáka, Senovážné nám. 24,  
 116 47 Praha 1, tel.: 234 621 223,  
 fax.: 234 621 399, email: tdc@junak.cz,  
 http://www.skaut.cz/tdc,  
 IČO 64934926  
 Šéfredaktor: Zdeněk Chval  
 Grafická úprava a DTP:  
 Miroslav Zrubák.  
 Fotografie na titulní straně: Lvíče  
 Předplatné zajišťuje  
 Send Předplatné, s.r.o.  
 Pro registrované členy Junáka  
 předplatné řešeno v rámci  
 on-line registrace. Více info na  
 www.skaut.cz/casopisy.  
 Příjem reklamací: tel.: 234 621 223,  
 email: tdc@junak.cz  
 Redakce: tel.: 739 429 970,  
 email.: svetlylko@skaut.cz  
 Inzerce: tel.: 234 621 223,  
 fax.: 234 621 399, email: tdc@junak.cz  
 Tisk: Tiskárna POLYGRAF, s.r.o.  
 Zaslání rukopisů, kresby a fotografie  
 se archivují a vracejí se jen na  
 vyzádaní odesílatelů. Neoznačené  
 texty a fotografie jsou redakční.  
 ISSN 12-11-0914, MK ČR 7095

**Autor přílohy: Jan Lukášek.**



# POKUSY

Dnes na tebe čeká červotoč, zkusíš si propíchnout bamboru brčkem a naučíš se snadno otevřít hodně utažené víčko.

## Červotoč

Na stůl vysypte dvě až tři krabíčky zápalek a položte jednu rovnoběžně s jeho hranou, přibližně do středu, jako startovní. Každý hráč potom ve svém tahu může přiložit jednu nebo dvě zápalky na jeden, druhý, nebo oba konce...Když se nebezpečně přiblíží hrana stolu, je možné cestičku



„červotoče“ stočit do pravého úhlu. Kdo může přiložit zápalku už jen tak, že přečnává okraj stolu, nebo kříží již vytvořenou cestičku, prohrává...

## Marmeládo, otevři se!

Jednoho dne se maminka určitě bude marně snažit otevřít sklenici s marmeládou. Ty jen klidně prohodíš: „A už jsi dala víčko pod teplou vodu? Ne? Tak to zkus, půjde otevřít jako po másle!“ Dokážeš zvědavé mamince vysvětlit proč?



*Působením tepla se víčko o malinko roztáhne, i to ale stačí k tomu, aby šlo víčko lehce otevřít...*

## Propíchnutá brambora

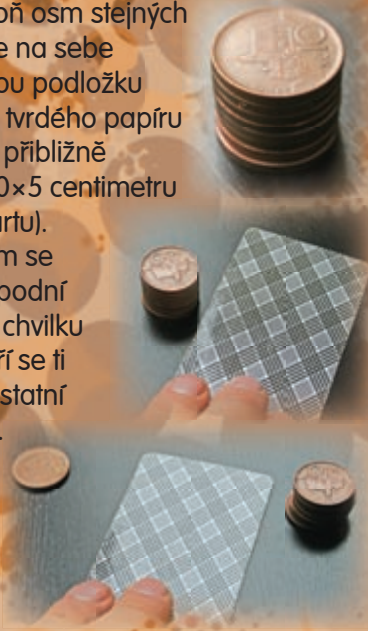
Dokážeš brčkem (bez kloubu) propíchnout bramboru? Vyzkoušej to! Brčko se vždycky zdeformuje, i když se budeš snažit vší silou. Pokud ale palcem ucpeš horní otvor brčka, podaří se ti to!

Když ucpeš horní otvor brčka, zabráníš vzduchu uniknout, ale protože nemůže ven, zpevní zevnitř brčko, které se nezdeformuje a projede bramborem...



## Vyraz minci

Vezmi si alespoň osm stejných mincí a polož je na sebe na rovnou tvrdou podložku (deska stolu). Z tvrdého papíru si usříhni pruh přibližně o rozměrech 20×5 centimetrů (nebo použij kartu). Prudkým švihem se pokus vyrazit spodní minci. Budeš-li chvíli trénovat, podaří se ti to, aniž by se ostatní mince pohnuly. Komu se v šestce podaří postupně ze sloupce vyrazit více mincí?



Udeříš-li do spodní mince, působíš na ni silou, která ji uvede do pohybu. Na ostatní mince silou nepůsobíš, a ty se tak díky své setrvačnosti (o tomto pojmu se dozvíš časem ve fyzice...) udržívá v klidu.